

تأثیر فرهنگ سازمانی بر خوانایی گزارش‌های مالی

دکتر محدثه ریاحی نژاد^۱

دکتری حسابداری، دانشکده اقتصاد و حسابداری، دانشگاه آزاد تهران مرکز

دکتر افسانه توانگر^۲ ©

استادیار، دانشکده اقتصاد و حسابداری، دانشگاه آزاد تهران مرکز

(تاریخ دریافت: ۶ مرداد ۱۳۹۹؛ تاریخ پذیرش: ۲۰ بهمن ۱۳۹۹)

فرهنگ از طریق هنجارها و ارزش‌های حاکم بر اعضای سامانه حسابداری، رویه حسابداری را تحت تأثیر قرار می‌دهد. وجود گروه‌های فرهنگی مختلف در دنیای حسابداری باعث ایجاد برداشت‌ها و قضاوت‌های متفاوتی در مورد روابط و مفاهیم حسابداری خواهد شد. نسبی بودن فرهنگ در حسابداری، یکنواختی و هماهنگی در قضاوت، تفسیر و بکارگیری استانداردهای حسابداری و حسابرسی را تحت تأثیر قرار خواهد داد و با توجه به اینکه مدیران شرکت‌ها تحت تأثیر همین فرهنگ‌های گوناگون اقدام به تهیه گزارشگری مالی می‌نمایند و با تأثیری که فرهنگ سازمانی بر نحو بیان گزارشگری مالی دارد، در این پژوهش تأثیر ویژگی‌های فرهنگ سازمانی بر خوانایی گزارش‌های مالی در نمونه‌ای متشکل از ۲۹ شرکت پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران طی سال‌های ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۷ و با بهره‌گیری از مدل رگرسیون چند متغیره مورد بررسی قرار می‌گیرد. جهت اندازه‌گیری متغیر فرهنگ سازمانی از پرسشنامه گلوب (شامل ۹ متغیر) و متغیر خوانایی گزارش‌های مالی از شاخص فوگ استفاده گردیده است. نتایج نشان می‌دهد از متغیرهای فرهنگ سازمانی تأثیر آینده‌گرایی، تساوی جنسیتی، قاطعیت، جمع‌گرایی برون‌گروهی، جمع‌گرایی درون‌گروهی و نوع دوستی بر خوانایی گزارش‌های مالی معنی‌دار بوده است و عملکردگرایی، اجتناب از عدم اطمینان و فاصله قدرت بر خوانایی گزارشگری مالی تأثیر معنی‌دار نداشته است. متغیرهای اندازه شرکت و اهرم مالی نیز در این پژوهش به عنوان متغیرهای کنترلی استفاده شده است که نتایج نشان می‌دهد اثر متغیر اندازه شرکت مثبت و غیر معنادار و اهرم مالی مثبت و معنادار بوده است.

واژه‌های کلیدی: فرهنگ سازمانی، خوانایی گزارش‌های مالی، پرسشنامه گلوب، شاخص فوگ.

¹ riahimohadese@yahoo.com

² afsanehtavangar@yahoo.com

© (نویسنده مسئول)

مقاله علمی - پژوهشی

مقدمه

فراهم آوردن اطلاعات مفید برای تصمیم‌گیری استفاده‌کنندگان خارجی از گزارش‌های مالی، یکی از اهداف مهم گزارشگری مالی شرکت‌ها است. اطلاعات به منظور مفید بودن برای تصمیم‌گیری باید قابل فهم باشند. [۲] اطلاعاتی که از این گزارش‌های مالی فراهم می‌شود هنگامی رافع نیازهای استفاده‌کنندگان خواهد بود که از ویژگی‌های کیفی مشخصی برخوردار باشد. [۵] قابلیت فهم و خوانایی اطلاعات مندرج در گزارش‌های مالی به یکی از موضوعات مهم در ادبیات مالی و حسابداری تبدیل گشته است. یافته‌های اخیر حاکی از این است که علیرغم اینکه گزارش‌های مالی از اهمیت زیادی در حمایت از منافع ذینفعان برخوردار است، لیکن خوانایی و درک این گزارش‌ها معمولاً از پیچیدگی خاصی برخوردار است [۲۱]. بحران‌های به وجود آمده در بورس‌های جهان و افشای ماجرای ورلد کام، انرون و سایر شرکت‌ها و هم‌چنین سقوط بورس تهران در سال‌های ۸۳ و ۹۴ باعث گردید تا بحث شفافیت گزارشگری مالی بیش‌تر از قبل مورد توجه قرار گیرد [۶]. می‌توان گفت طی دهه اخیر وقوع بحران‌های مالی در بازارهای سهام عمدتاً ناشی از ناکافی بودن شفافیت اطلاعات مالی بوده است [۳۳]. به همین دلیل کمیسیون بورس اوراق بهادار دستورالعمل جدید به زبان انگلیسی ساده منتشر کرد و استفاده از دستورالعمل در تهیه پیش‌نویس و قالب بندی منشوره‌ها در عرضه عمومی را تشویق می‌کند. این کتاب راهنمایی‌های عملی به منظور بهبود شفافیت از افشا در گزارش‌های سالانه، مانند نوشتن عبارات‌های کوتاه، استفاده از کلمات روشن و روزمره، جلوگیری از استفاده از اصطلاحات یک صنف خاص و غیره ارائه می‌کند. [۲۸] از آنجاکه خوانایی گزارش‌های مالی پیامدهای اقتصادی مهمی در پی دارد، لذا شناسایی عوامل مؤثر بر آن از اهمیت بسزایی برخوردار است. پژوهش‌های گذشته حاکی از آن است که عواملی چون مدیریت سود، حساسیت سرمایه‌گذاران به استفاده از اطلاعات حسابداری، استراتژی تجاری، هزینه حسابرسی، توانایی مدیریت، سن مدیرعامل بر خوانایی گزارش‌های مالی تاثیر گذار هستند [۳۴، ۱۴، ۲، ۱۳]. با این وجود، اینکه خوانایی گزارش‌های مالی تا چه میزان به فرهنگ سازمانی شرکت بستگی دارد؛ مورد توجه قرار نگرفته است.

فرهنگ سازمانی به عنوان مجموعه برنامه‌هایی ذهنی که اعضای یک سازمان را از دیگر سازمان‌ها متمایز می‌سازد تعریف شده است [۱۹] اغلب اندیشمندانی که فرهنگ را تعریف نموده‌اند توافق دارند که فرهنگ به معنی شیوه خاص زندگی مردم است. بدین ترتیب فرهنگ سازمانی نیز اشاره به شیوه زندگی افراد در یک سازمان دارد. حسابداری علمی بین‌رشته‌ای است و با توجه به طبقه بندی آن در حوزه علوم انسانی، امکان تحلیل تمامی ابعاد آن بدون در نظر گرفته دامنه ارزشی که بیانگر انسان، رفتار و ویژگی‌های فردی و اجتماعی می‌باشد وجود ندارد. در هسته مرکزی تمامی جوامع و محیط فراگیر ارزش‌ها و آرمان‌های آن جامعه، فرهنگ به عنوان زبانی گویا، سخن‌های فراوانی برای گفتن دارد. [۷] ارائه اطلاعات با کیفیت‌تر (که منجر به رونق بازار سرمایه و بالتبع اقتصاد کشورها می‌شود) علاوه بر اینکه مستلزم تنظیم و اجرای قوی مقررات اجتماعی، مالی و حقوقی از سوی دولت و سایر نهادهای مرتبط است، مرهون سرمایه‌گذاری و برنامه ریزی جهت بهبود شخصیت درونی شرکت‌ها نیز می‌باشد. تاثیر فرهنگ در تشریح رفتار سیستم‌های اجتماعی بارها در پژوهش‌ها تایید شده است، اما اثر آن به عنوان یک سیستم

اجتماعی از عناوین جدید پژوهشی است. حسابداری به عنوان بخشی از عملکرد تجاری واحدهای اقتصادی به شمار می‌رود و سخت تحت تأثیر فرهنگ سازمانی قرار دارد. [۱۶] معتقد است که سیستم‌های حسابداری تحت تأثیر عوامل محیط‌های قرار می‌گیرند که در آن فعالیت می‌کنند. از این رو، خوانایی گزارش‌های مالی که از نتایج سیستم حسابداری است، تحت تأثیر عوامل محیطی قرار دارد. با این حال در مطالعات صورت گرفته این موضوع نادیده انگاشته شده و یک فضای خالی در ادبیات حسابداری و گزارشگری مالی برای پژوهش در این‌باره وجود دارد که این خود، انگیزه‌ای جهت انجام این پژوهش است. یافته‌های پژوهش حاضر ضمن پر کردن شکاف موجود در ادبیات پژوهش کشور، ابزار مناسبی را در اختیار سایر پژوهشگران و تصمیم‌گیران بازار سرمایه قرار خواهد داد. چرا که نتایج نشان می‌دهد که خوانایی گزارش‌های مالی تحت تأثیر فرهنگ سازمانی می‌باشد. لذا پژوهش حاضر در پی یافتن پاسخ این سوال است که آیا فرهنگ سازمانی بر خوانایی گزارش‌های مالی تأثیر دارد؟

مبانی نظری پژوهش

فرهنگ سازمانی

بدون تردید فرهنگ یکی از مفاهیم اصلی در پژوهش‌های علوم اجتماعی است، زیرا بین خرد و کلان و بین بنگاه تجاری و مردم یک پل مفهومی ایجاد می‌کند [۲۲]. هنگامی که سخن از فرهنگ سازمانی به میان می‌آید متوجه می‌شویم که هر سازمانی نیز دارای فرهنگ خاص خود است که با فرهنگ سازمان دیگر فرق دارد. [۲۶] فرهنگ سازمانی مجموعه‌ای از باورها و ارزش‌های مشترک می‌باشد که بر رفتار و اندیشه اعضای سازمان اثر می‌گذارد و می‌توان آن را نقطه شروعی برای حرکت و پویایی و یا مانعی در راه پیشرفت به شمار آورد. فرهنگ سازمانی از اساسی‌ترین زمینه‌های تغییر و تحول در سازمان بوده و پذیرش آن از سوی کارکنان ضامن بقا و پویایی سازمان است. [۸] فرهنگ سازمانی بر افشای اطلاعات توسط واحد تجاری تأثیرگذار است. افشای اطلاعات و خوانایی آن، تحت تأثیر عوامل محیطی و سازمانی زیادی قرار دارد که فرهنگ سازمانی از مهم‌ترین آن‌ها قلمداد می‌شود. [۴]

فرهنگ سازمانی و خوانایی گزارش‌های مالی

گسترش روز افزون بازار سرمایه و اهمیت در خور توجه جاذبه‌های اقتصادی به عنوان اصلی‌ترین انگیزه برای ورود اشخاص به این حوزه، همواره بازارهای سرمایه را در موقعیت بروز فساد از سوی فعالان قرار می‌دهد. از اینرو امروزه دست اندرکاران بازار سرمایه، مهم‌ترین راه پیشگیری از فساد در بازار سرمایه را پایبندی به شفافیت و خوانا بودن گزارشگری مالی می‌دانند. [۲۰] خوانایی گزارشگری مالی به عنوان یکی از معیارهای مهمی که کیفیت گزارش‌های مالی را افزایش می‌دهد، شایان توجه بسیاری از پژوهشگران است. خوانایی یک ویژگی اطلاعاتی است که به صورت کیفی اندازه‌گیری می‌شود. هنگام مطالعه هر متن برای خواننده حسی درباره‌ی میزان پیچیدگی یا سادگی متن ایجاد می‌شود که در فهم مطالب تأثیر بسزایی دارد. این در واقع همان سطح خوانایی متن است. شواهد تجربی موجود نشان می‌دهد هرچه

پیچیدگی متن کمتر باشد؛ میزان درک آن بالاتر می‌رود. [۱۹] خوانایی گزارشگری مالی اخیراً توجه قانون-گذاران بازار سرمایه را به خود جلب نموده است. برای مثال، تلاش‌هایی از سال ۱۹۳۳ توسط کمیسیون بورس و اوراق بهادار آمریکا به منظور انتشار گزارش‌های خواناتر و قابل فهم‌تر شرکت‌ها صورت گرفت که نتایج بیانگر آن است از آنجا که همه سرمایه‌گذاران قادر به فهم سریع گزارش‌های پیچیده شرکت‌ها نیستند، لذا شرکت‌ها باید از انتشار گزارش‌های پیچیده، طولانی و یا زائد، خودداری نمایند. [۱۲] ادبیات حسابداری و مالی نیز، شناخت عواملی که صورت‌های مالی را از نظر استفاده‌کنندگان، دشوار یا آسان می‌کند و خوانایی گزارشگری مالی، از مسائل مهمی است که همواره درخور توجه پژوهشگران بوده است. [۱۳]

وجود گروه‌های فرهنگی مختلف در دنیای حسابداری باعث ایجاد برداشتها و قضاوت‌های متفاوتی در مورد روابط و مفاهیم حسابداری خواهد شد. نسبی بودن فرهنگ در حسابداری، یکنواختی و هماهنگی در قضاوت، تفسیر و بکارگیری استانداردهای حسابداری و حسابرسی را تحت تاثیر قرار خواهد داد. [۹] حسابداری همزاد تمدن است و پیشینه‌ای به اندازه تاریخ دارد. الگوها و اشکال مختلف حسابداری با ارزش‌های مختلف، اجتماعی، مذهب، سیستم‌های سیاسی و تاریخی و پیش‌زمینه‌هایی که محیط را شکل می‌دهند، در ارتباط است. یکی دیگر از عوامل محیطی که بر رویه‌های حسابداری و گزارشگری مالی اثرگذار است، فرهنگ است. [۱] حسابداری فعالیتی انسانی است که تحت تاثیر برداشتها، تفسیرها و قضاوت‌های مربوط به نحوه بکارگیری مفاهیم و استانداردهای حسابداری قرار می‌گیرد. طبق نظر پیرا عنصر انسانی حسابداری توسط عوامل محیطی و بطور خاص فرهنگ، تحت تاثیر قرار می‌گیرد، به عقیده دوپینک و سالتر فرهنگ از طریق هنجارها و ارزش‌های حاکم بر اعضای سامانه حسابداری، رویه حسابداری را تحت تاثیر قرار می‌دهد.

فرهنگ سازمانی در این پژوهش از دیدگاه گلوب که شامل ۹ بخش می‌باشد، مورد بررسی قرار گرفته است.

در سازمان‌ها با فاصله قدرت زیاد، به دلیل مرتفع شدن ساختار سازمانی، موانع ارتباطی زیادی به وجود می‌آید، بدین جهت اطلاعات به طور باز و صادقانه جریان پیدا نمی‌کند [۲۲] و با توجه به اینکه عدم صداقت در گزارش‌های مالی منجر به عدم خوانایی این گزارش‌ها می‌شود، انتظار می‌رود که بین فاصله قدرت و خوانایی گزارش‌های مالی ارتباط معناداری وجود داشته باشد.

اجتناب از عدم اطمینان بالا منجر به ایجاد ساختارهای بوروکراتیکی می‌گردد که در برابر تغییر و نوآوری مقاومت می‌کنند [۲۷]. ساختارهای بوروکراتیک موجب افزایش فساد در سازمان می‌گردد. [۲۲] با توجه به اینکه در شرایط فساد مدیران انگیزه بیش‌تری جهت گزارش‌های مالی با خوانایی کمتر دارند، انتظار می‌رود که بین اجتناب از عدم اطمینان و خوانایی گزارش‌های مالی رابطه معناداری وجود داشته باشد.

عنوان می‌شود که در فرهنگ‌های جمع‌گرا احتمال این که افراد متوسل به رفتارهای فرصت طلبانه شوند، کم است. [۲۵] با توجه به اینکه عدم خوانایی گزارش‌های مالی یک رفتار فرصت طلبانه می‌باشد

انتظار می‌رود که بین جمع‌گرایی بین گروهی و خوانایی گزارش‌های مالی یک رابطه معنادار وجود داشته باشد.

در جوامعی با جمع‌گرایی درون گروهی فرصت‌های برابر برای همگان وجود ندارد، این احتمال ارائه گزارش‌هایی با خوانایی و شفافیت کمتر را افزایش می‌دهد [۲۵]. بنابراین انتظار می‌رود که بین خوانایی گزارش‌های مالی و جمع‌گرایی درون گروهی رابطه معناداری وجود داشته باشد.

هر چند قاطعیت باعث افزایش قاطعیت درون سازمانی می‌شود ولی به دلیل ایجاد جاه طلبی در مدیران می‌تواند باعث کاهش خوانایی گزارش‌های مالی شود. به همین دلیل انتظار می‌رود که بین قاطعیت و خوانایی گزارش‌های مالی رابطه معناداری وجود داشته باشد.

در جوامع با تساوی جنسیتی عمدتاً افراد تمایل دارند که رفتارهای حمایتی و کمک‌کننده از خود بروز بدهند که می‌تواند به افزایش اعتماد در سازمان کمک کند. [۳۲] افزایش خوانایی گزارش‌های مالی منجر به افزایش اعتماد می‌شود به همین دلیل انتظار می‌رود که بین خوانایی گزارش‌های مالی و برابری جنسی رابطه معنادار وجود داشته باشد.

تفکر بلند مدت مستلزم ایجاد اعتماد از طریق افزایش شفافیت در گزارش‌های مالی می‌باشد. و با توجه به اینکه شفافیت منجر به خوانایی گزارش‌های مالی می‌شود، انتظار می‌رود بین خوانایی گزارش‌های مالی و آینده‌نگری رابطه معناداری وجود داشته باشد.

عملکردگرایی به میزانی اشاره دارد که یک سازمان بهبود عملکرد را تشویق می‌کند. [۲۲] با توجه به اینکه افزایش شفافیت گزارش‌های مالی منجر به افزایش عملکردگرایی شده، انتظار می‌رود بین عملکردگرایی و خوانایی گزارش‌های مالی رابطه معناداری وجود داشته باشد.

پژوهش‌ها نشان می‌دهد که در جوامع با نوع دوستی بالا شرکت‌ها در پی افزایش اعتماد هستند که یکی از راه‌های افزایش اعتماد افزایش شفافیت و به دنبال آن خوانایی گزارش‌های مالی می‌باشد. بنابراین انتظار می‌رود بین نوع دوستی و خوانایی گزارش‌های مالی رابطه معناداری وجود داشته باشد.

بررسی در پیشینه بازار سهام در ایران نشان می‌دهد که بورس ایران نیز در مقاطعی شاهد بحران‌های مالی بوده و وقوع این بحران‌ها عمدتاً بدلیل عدم ارائه گزارشات صحیح توسط شرکت‌ها و به تناسب آن بر هم خوردن رابطه منطقی بین سود آوری و قیمت سهام شرکت‌ها، مشکلات ساختار اقتصادی و خروج دولت از جایگاه نظارتی از دلایل اصلی وقوع بحران طی فعالیت بورس بوده است؛ که در مجموع موجب سلب اعتماد عمومی سرمایه‌گذاران و گرایش آن‌ها به خارج کردن سرمایه از بازار سهام به بخش‌های دیگر گردیده است. [۳]

تمام آنچه سیستم حسابداری انجام می‌دهد تحت عنوان گزارش‌های مالی در اختیار استفاده کنندگان قرار می‌گیرد، پس می‌توان گفت اثر فرهنگ سازمانی در نحوه بیان این گزارش‌ها به بیش‌ترین حالت خود نمود پیدا می‌کند. و با بیان این مطلب که استفاده کنندگان خارجی تنها به گزارش‌های مالی دسترسی داشته و تمام تصمیم‌گیرهای خود را بر اساس آن انجام می‌دهند، وجود فرهنگ‌های متفاوت که منجر به بیان‌های مختلفی در گزارش‌ها گردیده است، بر این تصمیم‌گیری‌ها و در نهایت سرمایه‌گذاری در بازار سهام

تاثیر گذاشته است. با توجه به مطالب ذکر شده و اهمیت خوانایی گزارش‌های مالی در بازار سرمایه و هم‌چنین ویژگی‌های فرهنگ سازمانی در چند سال اخیر در ایران، در این پژوهش به تاثیر فرهنگ سازمانی بر خوانایی گزارش‌های مالی پرداخته شده است.

پیشینه پژوهش

[۳۰] تاثیر استراتژی تجاری بر خوانایی گزارشگری مالی را برای نمونه‌ای متشکل از ۲۴۸۷۱ شرکت-سال مشاهده در بازار سرمایه استرالیا مورد بررسی قرار دادند. نتایج نشان داد که گزارش‌های مالی شرکت‌های تهاجمی از خوانایی کمتری برخوردارند.

[۳۱] پژوهشی با هدف ارتباط میان مدیریت سود و قابل فهم و خوانا بودن گزارش سالانه در میان شرکت‌های پذیرفته شده در بازار ایالات متحده انجام دادند. نمونه آن‌ها شامل ۲۶۹۶۷ سال-شرکت در بازه زمانی ۲۰۰۰ تا ۲۰۱۲ است. نتایج بدست آمده با روش رگرسیون پنل دیتا نشان داد که شرکت‌ها با مدیریت سود، خوانایی کمتری در گزارش‌های مالی دارند.

[۳۳] نشان داد گزارش‌های سالانه هنگامی که شرکت‌ها دارای سود کمتری هستند، طولانی‌تر و از نظر بافت دشوارتر است، که این نشان می‌دهد مدیران به طور فرصت‌طلبانه خوانایی گزارش‌های مالی را تغییر می‌دهند تا اخبار نامساعد را پنهان کنند.

[۲۷] با بررسی گزارشات مالی شرکت‌های مصری و تحلیل محتوای اطلاعاتی این گزارشات دریافتند که دلیل بلاتکلیفی (اجتناب از عدم اطمینان) و فاصله قدرت زیادی که بر فرهنگ مصر حاکم است، مدیران تمایل شدیدی به پنهانکاری دارند اطلاعات منتشره توسط این شرکت‌ها به میزان قابل توجهی بسیار کمتر از موارد افشا در استانداردهای بین المللی می باشد.

[۲۶] به بررسی تاثیر فرهنگ بر افشای اطلاعات حسابداری (بعد پنهانکاری/ شفافیت اطلاعات) در ۲۷ کشور پرداختند. آنان میزان افشای یکسری اقلام مالی و غیر مالی (اعم از اختیاری و غیر اختیاری) را به عنوان تعریف عملیاتی پنهانکاری/ شفافیت اطلاعات در نظر گرفتند. نتایج پژوهش آنان مؤید وجود روابط قوی بین ارزش‌های فرهنگی جوامع (به خصوص اجتناب از عدم اطمینان و فردگرایی) و میزان افشای اطلاعات مالی در آن جوامع می باشد.

[۸] به بررسی تاثیر عوامل محیطی کشورها بر پذیرش استانداردهای بین المللی گزارشگری مالی پرداختند. عوامل محیطی این پژوهش شامل وجود بازار سرمایه، رشد اقتصادی، باز بودن اقتصاد، نظام حقوقی، سطح آموزش و شاخص‌های فرهنگی است. نتایج نشان می‌دهد که در کشورهایی که در آن‌ها سطح آموزش عمومی و شاخص فاصله قدرت بالا و همچنین رشد اقتصادی، شاخص فردگرایی و شاخص اجتناب از عدم اطمینان پایین می‌باشد، تمایل بیشتری بر پذیرش استانداردهای بین المللی گزارشگری مالی وجود دارد.

[۱۴] در پژوهش خود به این نتیجه رسیدند که شرکت‌های دارای استراتژی تهاجمی گزارش‌هایی با خوانایی کمتر منتشر می‌کنند.

[۴] رابطه بین فرهنگ سازمانی و تعهد کاری حسابرسان را مورد بررسی قرار دادند. نتایج نشان داد که از میان متغیرهای فرهنگ سازمانی، بین میزان اجتناب از عدم اطمینان با تعهد کاری حسابرسان رابطه وجود دارد. و هر چه میزان اجتناب از عدم اطمینان افزایش یابد، تعهد کاری حسابرسان کاهش خواهد یافت.

روش پژوهش

پژوهش حاضر از نظر هدف، پژوهشی کاربردی، از لحاظ ماهیت توصیفی و از نظر شیوه گردآوری داده‌ها از نوع پژوهش‌های نیمه تجربی پس رویدادی در حوزه پژوهش‌های اثباتی حسابداری است که با استفاده از روش رگرسیون چند متغیره و مدل‌های اقتصادسنجی انجام شده است.

مدل و متغیرهای پژوهش و نحوه اندازه‌گیری آن‌ها

مدل کلی پژوهش به شرح زیر می‌باشد:

مدل (۱)

$$\begin{aligned}
 READ = & \beta_0 + \beta_1 DA_{i,t} + \beta_2 DA_{i,t} \times Powergap_{i,t} + \beta_3 DA_{i,t} \times \\
 & Avoid\ uncertainty_{i,t} + \beta_4 DA_{i,t} \times Intergroup\ collectivism_{i,t} + \beta_5 DA_{i,t} \times \\
 & Outgroup\ collectivism_{i,t} + \beta_6 DA_{i,t} \times Futurism_{i,t} + \beta_7 DA_{i,t} \times \\
 & Assertiveness_{i,t} + \beta_8 DA_{i,t} \times Gender\ quqlity_{i,t} + \beta_9 DA_{i,t} \times Alturism_{i,t} + \\
 & \beta_{10} DA_{i,t} \times Functionalism_{i,t} + \beta_{11} Size_{i,t} + Lev_{i,t} + \varepsilon_i
 \end{aligned}$$

که در آن:

تعریف عملیاتی	نام متغیر
خوانایی گزارش‌های مالی شرکت i در سال t ***	$READ_{i,t}$
فاصله قدرت شرکت i در سال t (۱)	$Power\ gap_{i,t}$
اجتناب از عدم اطمینان شرکت i در سال t (۲)	$Avoid\ uncertainty_{i,t}$
جمع‌گرایی درون‌گروهی شرکت i در سال t (۳)	$Intergroup\ collectivism_{i,t}$
جمع‌گرایی برون‌گروهی شرکت i در سال t (۴)	$Outgroup\ collectivism_{i,t}$
قاطعیت شرکت i در سال t (۵)	$Assertiveness_{i,t}$
تساوی جنسیتی شرکت i در سال t (۶)	$Gender\ quality_{i,t}$
آینده‌گرایی شرکت i در سال t (۷)	$Futurism_{i,t}$
عملکردگرایی شرکت i در سال t (۸)	$Functionalism_{i,t}$
نوع دوستی شرکت i در سال t (۹)	$Alturism_{i,t}$
اندازه شرکت، لگاریتم دارایی‌های شرکت i در سال t (۱۰)	$Size_{i,t}$

تعریف عملیاتی	نام متغیر
اهرم مالی، تقسیم مجموع بدهی‌ها بر ارزش دفتری دارایی‌های شرکت؛ در سال t (۱۱)	$Lev_{i,t}$

متغیر مستقل

فرهنگ سازمانی با استفاده از پرسشنامه گلوب که روایی آن توسط قلی پور و همکاران مورد تایید قرار گرفته است، سنجیده می‌شود. این پرسشنامه دارای ۱۸ سوال می‌باشد. که این سوالات ۹ بعد را مورد بررسی قرار داده و برای بدست آوردن امتیازات هر بعد مجموع امتیازات مربوط به تک تک سوالات آن بعد را با هم محاسبه می‌نماییم.

متغیر وابسته

برای اندازه گیری خوانایی گزارش‌های مالی مانند [۲۹]، [۱۳] از شاخص فوگ استفاده شده است. مدل (۲) شاخص فوگ = $0.4 + (\text{درصد کلمات پیچیده} + \text{میانگین تعداد کلمات در هر جمله})$ تعداد کلمات هر جمله (با تقسیم کل تعداد کلمات بر تعداد جملات در یادداشت‌های توضیحی صورت‌های مالی محاسبه می‌شود)

کلمات پیچیده دارای سه سیلاب یاب بیش‌تر هستند. جملات طولانی و نسبت زیاد کلمات پیچیده موجب افزایش این شاخص و در نتیجه کاهش خوانایی می‌شود.

۱. انتخاب یک نمونه یک صد کلمه‌ای از ابتدا، یک نمونه یک صد کلمه‌ای از وسط و یک نمونه یک صد کلمه‌ای از اواخر گزارش به صورت تصادفی
۲. شمارش تعداد جملات هر یک از نمونه‌ها
۳. مشخص کردن متوسط طول جملات از طریق تقسیم تعداد کلمات به تعداد جملات کامل هر نمونه یک صد کلمه‌ای
۴. شمارش تعداد کلمات سه هجایی و بیش از سه هجایی موجود (کلمات پیچیده) در هر کدام از متون یک صد کلمه‌ای
۵. جمع کردن تعداد کلمات پیچیده با تعداد متوسط کلمات در جملات
۶. ضرب کردن حاصل جمع تعداد کلمات دشوار و متوسط کلمات در جملات با عدد ثابت 0.4
۷. انجام محاسبات بندهای ۴، ۵، ۶، برای هر دو نمونه یک صد کلمه‌ای دیگر
۸. محاسبه میانگین نتایج هر سه نمونه از طریق جمع کردن و تقسیم به تعداد

رابطه بین شاخص فوگ و سطح خوانایی بدین شرح است که: $FOG \geq 18$ یعنی متن قابل خواندن نبوده و بسیار پیچیده است؛ ۱۴-۱۸ (متن سخت)؛ ۱۲-۱۴ (متن مناسب)؛ ۱۰-۱۲ (متن قابل قبول) و ۸-۱۰ (متن آسان) است.

متغیر کنترل

یکی از عوامل ساختاری و درونی شرکت که بر بازده و سودآوری آن‌ها تاثیر دارد، اندازه شرکت است. شرکت‌های بزرگ معمولاً عملیات گسترده و پیچیده‌تری داشته و انتظار می‌رود که گزارش‌های مالی پیچیده و طولانی‌تری در مقایسه با سایر شرکت‌ها ارائه نمایند. [۱۵] جهت سنجش متغیر اندازه شرکت مانند [۲]، [۱۳] از لگاریتم دارایی‌ها استفاده شده است.

اهرم مالی به حد و اندازه‌ای که یک شرکت از طریق وام یا استقراض، تأمین مالی نموده است، دلالت دارد. انتظار می‌رود شرکت‌هایی که اهرم مالی بالاتری دارند، گزارش‌های مالی خود را به نحوی ارائه کنند که خوانایی کمتری داشته باشد [۳]. و جهت سنجش این متغیر مانند [۱۳]، [۱۵] از مجموع بدهی‌ها بر ارزش دفتری دارایی‌ها استفاده شده است.

تحقیقاتی هستند که محقق در آن در جمع آوری و تحلیل داده‌ها، ترکیب یافته‌ها و نتیجه‌گیری از هر دو رهیافت کمی و کیفی در یک مطالعه یا طرح تحقیقاتی واحد استفاده می‌کند. [۱۱] به عبارت دیگر می‌توان برای جمع آوری و تحلیل در یک مطالعه واحد به منظور شناخت مسأله تحقیق از اطلاعات کمی و کیفی استفاده نمود در ده سال گذشته به خصوص در حوزه علوم انسانی استفاده هم‌زمان از هر دو روش در پژوهش‌ها افزایش قابل توجهی داشته است. چرا که امکان درک بهتر از پدیده‌های علوم اجتماعی به خصوص رفتار سازمانی فراهم می‌کند [۱۶].

در پژوهش فوق نیز داده‌های متغیر مستقل (فرهنگ سازمانی) با استفاده از پرسشنامه و داده‌های متغیر وابسته (خوانایی) گزارش‌های مالی با استفاده از اطلاعات مالی شرکت‌ها گردآوری شده است، که ابزار استفاده شده جهت گردآوری اطلاعات مشابه پژوهش [۱۶] و [۱۷] می‌باشد. شایان ذکر است که برای آزمون فرضیه‌های ارائه شده و تجزیه و تحلیل‌های آماری از نرم افزار Eviews10 استفاده شده است.

داده‌های پژوهش

در این پژوهش جامعه آماری شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران می‌باشد که سعی بر آن است که با توجه به شرایطی که منطبق بر وضعیت بازار سرمایه ایران باشد نمونه‌ای از مجموعه شرکت‌های فوق، انتخاب گردد. معیارها و شروط مدنظر برای انتخاب نمونه به شرح ذیل است:

پاسخ دهندگان به پرسشنامه مدیران و کارمندان حسابداری شرکت‌ها می‌باشند.

اطلاعات مالی شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران از سال ۱۳۹۰ تا سال ۱۳۹۷ در نمونه قرار می‌گیرند.

شرکت‌های سرمایه‌گذاری، شرکت‌های بیمه، بانک‌ها و مؤسسات تأمین مالی در این پژوهش مورد بررسی قرار نمی‌گیرند.

شرکت‌هایی در نمونه نهایی قرار می‌گیرند که بیش از ۶ ماه وقفه معاملاتی در طول سال نداشته باشند.

سال مالی همه شرکت‌ها منتهی به ۱۲/۲۹ باشد و همچنین طی بازه زمانی پژوهش اقدام به تغییر سال مالی خود نکرده باشد.

پس از طی این مراحل کلیه اطلاعات مالی و غیرمالی مورد نیاز، از جمله یادداشت‌های همراه صورت‌های مالی، در دسترس باشد.

پس از طی این مراحل تمامی شرکت‌های باقی مانده مورد بررسی قرار گرفته است که تعداد نمونه انتخابی ۲۹ شرکت است.

تجزیه و تحلیل پژوهش

آمار توصیفی متغیرهای پژوهشی در جدول ۱ ارائه شده است. با توجه به نتایج جدول می‌توان گفت شرکت‌ها در بورس تهران به طور میانگین دارای خوانایی گزارش‌های مالی ۱۷,۸۲ می‌باشند. ذکر این نکته ضروری به نظر می‌رسد که میانه خوانایی گزارش‌های مالی ۱۷,۶۴ می‌باشد. ضریب تغییر متغیر وابسته پژوهش یعنی خوانایی گزارش‌های مالی در طی دوره ۸ ساله پژوهش، ۰,۱۵ در نتیجه ثبات و پایداری بالا بوده است.

جدول ۱: آمار توصیفی متغیرها طی دوره پژوهش

متغیرها	مشاهده	میانگین	میانه	ماکزیمم	مینیمم	انحراف معیار	چولگی	کشیدگی
خوانایی گزارش‌های مالی	۲۳۲	۱۷/۸۰	۱۷/۶۵	۲۸/۹۰	۱۲	۲/۶۶	۰/۷۰	۴/۵۶
عملکردگرایی	۲۳۲	۵/۲۶	۵	۸	۲	۲/۱۱	-۰/۱۵	۱/۶۷
آینده نگری	۲۳۲	۵/۷۱	۶	۸	۳	۱/۳۶	-۰/۳۳	۲/۲۸
تساوی جنسیتی	۲۳۲	۶/۴۴	۶	۱۰	۳	۲/۲۰	۰/۰۳	۱/۹۱
اجتناب از عدم اطمینان	۲۳۲	۶/۴۱	۷	۹	۲	۱/۴۷	-۰/۷۸	۳/۸۰
قاطعیت	۲۳۲	۵/۸۶	۶	۸	۳	۱/۶۰	-۰/۰۳	۱/۸۵
فاصله قدرت	۲۳۲	۶/۱۳	۶	۹	۴	۱/۱۱	۰/۱۰	۳/۵۲
جمع گرایی برون گروهی	۲۳۲	۶/۱۵	۶	۱۰	۳	۱/۵۲	۰/۴۴	۲/۸۱
جمه گرایی درون گروهی	۲۳۲	۶/۴۸	۷	۱۰	۲	۲/۱۶	-۰/۰۸	۲/۳۶
نوع دوستی	۲۳۲	۵/۱۰	۵	۷	۲	۱/۶۰	-۰/۲۸	۱/۷۸
اندازه شرکت	۲۳۲	۵/۲۳	۵	۷	۲	۱/۲۶	-۲/۴۱	۱۰/۸۴
اهرم مالی	۲۳۲	۲/۱۴	۱/۹۴	۵/۶۸	۰/۰۲	۱/۲۳	۰/۶۰	۲/۷۰

هر چه ضریب همبستگی به یک نزدیکتر باشد میزان وابستگی دو متغیر بیشتر است، این وابستگی به معنای رابطه علت و معلولی نیست و ضریب همبستگی حرفی از اینکه کدام علت و کدام معلول است به میان نمی‌آورد. نتایج آزمون همبستگی اسپیرمن نشان داد متغیرها دارای مشکل خودهمبستگی نمی‌باشند.

در این بخش به آزمون فرضیه‌ها در سطح کل شرکت‌ها در قالب آمار توصیفی و مدل رگرسیون پرداخته شده است. برای تشخیص استفاده از دو روش رگرسیون با الگو مشترک یا رگرسیون تابلویی از آزمون F لیمر استفاده می‌شود. سپس برای تعیین انتخاب یکی از دو الگوی اثرات ثابت یا اثرات تصادفی از آزمون

هاسمن استفاده می‌شود (گجراتی، ۱۹۹۵). لازم به ذکر است که در این پژوهش با توجه به این که مقدار F لیمر کم‌تر از ۵٪ از روش داده‌های تابلویی استفاده می‌شود و بر اساس آزمون هاسمن که مقدار آن (۰,۰۰) کم‌تر از ۵٪ بوده است از مدل‌های رگرسیونی دارای اثرات استفاده شده است.

جدول ۲: نتایج آزمون F لیمر برای مدل پژوهش

نتیجه	سطح معناداری	مقدار آماره F	مدل
داده تابلویی	۰/۰۰۰	۱/۷۲	مدل ۱

نتیجه‌گیری

فرضیه اصلی

نتایج جدول نشان می‌دهد که در بین ویژگی‌های فرهنگ سازمانی اثر تمام متغیرها مثبت بوده و اثر متغیرهای آینده‌گرایی، تساوی جنسیتی، قاطعیت، جمع‌گرایی برون‌گروهی، جمع‌گرایی درون‌گروهی و نوع دوستی بر خوانایی گزارش‌های مالی بوده است. اثر اندازه شرکت مثبت و غیر معنادار و اهرم مالی مثبت و معنادار بوده است. علاوه بر آن، نتایج مربوط به ضریب تعیین شده تعدیل شده نشان می‌دهد که در کل دوره پژوهش حدود ۳۷٪ از تغییرات خوانایی گزارش‌های مالی تحت تأثیر متغیرهای مستقل این پژوهش و همچنین اندازه شرکت و اهرم مالی بوده است.

جدول ۳: اثر فرهنگ سازمانی بر خوانایی گزارشگری مالی

آمار			متغیرها
احتمال t	آماره t	ضرایب	
۰/۰۰	۶/۴۱	۱۳/۰۲	متغیر ثابت
۰/۸۵	-۰/۱۸	-۰/۰۱	عملکرد گزایی
۰/۰۰	۷/۸۷	۱/۰۹	آینده‌گرایی
۰/۰۰	-۶/۰۴	-۰/۵۱	تساوی جنسیتی
۰/۵۶	۰/۵۷	۰/۰۷	اجتناب از عدم اطمینان
۰/۰۰	-۵/۶۱	-۰/۶۶	قاطعیت
۰/۸۶	۰/۱۶	۰/۰۲	فاصله قدرت
۰/۰۰	۷/۴۱	۱/۱۰	جمع‌گرایی برون‌گروهی
۰/۰۰	۴/۴۶	۰/۳۷	جمع‌گرایی درون‌گروهی
۰/۰۰	-۲/۷۲	-۰/۲۸	نوع دوستی
۰/۴۱	۰/۸۲	۰/۱۰	اندازه شرکت
۰/۰۰	-۷/۲۳	-۰/۵۳	اهرم مالی
	۰/۴۰		ضریب تعیین

آمار		متغیرها
احتمال t	ضرایب	
	۰/۳۷	ضریب تعیین تعدیل شده
	۲/۵۰	آماره دوربین - واتسون
	۱۳/۲۲	آماره F
	۰/۰۰	احتمال آماره F

فرضیات فرعی

نتیجه	فرضیه
عدم تایید	فاصله قدرت بر خوانایی گزارش‌های مالی تاثیر دارد.
تایید	اجتناب از عدم اطمینان بر خوانایی گزارش‌های مالی تاثیر دارد.
تایید	جمع‌گرایی درون گروهی بر خوانایی گزارش‌های مالی تاثیر دارد.
تایید	جمع‌گرایی برون گروهی بر خوانایی گزارش‌های مالی تاثیر دارد.
عدم تایید	قاطعیت بر خوانایی گزارش‌های مالی تاثیر دارد.
عدم تایید	تساوی جنسیتی بر خوانایی گزارش‌های مالی تاثیر دارد.
تایید	آینده‌گرایی بر خوانایی گزارش‌های مالی تاثیر دارد.
تایید	عملکردگرایی بر خوانایی گزارش‌های مالی تاثیر دارد.
عدم تایید	نوع دوستی

تحلیل نتایج

بر اساس مفاهیم نظری گزارشگری مالی، محصول نهایی فرایند حسابداری ارائه اطلاعات مفید به طیف گسترده‌ای از استفاده‌کنندگان برای کمک به تصمیم‌گیری است. استفاده‌کنندگان صورت‌های مالی، به خصوص سرمایه‌گذاران، برای تأمین نیازهای اطلاعاتی و تصمیم‌گیری صحیح، اطلاعات ارائه شده توسط شرکت‌ها را ارزیابی می‌کنند. اگر قرار باشد این اطلاعات در تصمیم‌گیری مفید واقع شود، آنان باید قادر به درک آن باشند [۲۰]. این موضوع تا حدی مهم است که برخی از آن به عنوان پل ارتباطی بین استفاده‌کنندگان و تصمیم‌گیری مفید یاد کرده‌اند [۲۱]. پژوهش‌ها بیان‌گر آن است که شرکت‌ها در بازارهای امروزی تمایل به استفاده از اصطلاحات خاص و... جهت بیان گزارش‌های مالی به نحو دلخواه خود را دارند. و این تمایل مرتبط با فرهنگ هر سازمان می‌باشد. همانطور که بیان شد حسابداری و خوانایی گزارش‌های مالی می‌تواند تحت تاثیر فرهنگ هر سازمان باشد.

اثر متغیر کنترلی اندازه شرکت مثبت و غیر معنادار و اهرم مالی مثبت و معنادار بوده است. به دلیل نقش مدیریت در تهیه گزارش‌های مالی انتظار است که در سازمان‌ها با فاصله قدرت زیاد، خوانایی گزارش‌های مالی تحت تاثیر قرار گیرد. در صورتی که در پژوهش رابطه معناداری بین این دو

متغیر مشاهده نشد. نصیر زاده و همکاران در سال ۱۳۹۴ نشان دادند که فاصله قدرت عاملی تأثیر گذار بر کیفیت گزارش‌های مالی می‌باشد.

مفهوم اجتناب از عدم اطمینان با شفافیت نقطه مقابل ابهام و تردید است. نتیجه پژوهش گروت و کاسپر بیان کننده آن است که با افزایش اجتناب از عدم اطمینان مدیران تمایل بیش‌تری به پنهانکاری دارند. پژوهش نصیر زاده و همکاران نیز بیان می‌کند که بین این متغیر و کیفیت گزارشگری مالی رابطه معناداری وجود دارد. در صورتی که در پژوهش رابطه معناداری بین این دو متغیر مشاهده نشد.

در فرهنگ‌های جمع‌گرا احتمال این که افراد متوسل به رفتارهای فرصت‌طلبانه شوند، کم است [۲۱]. در نتیجه انتظار است که در جوامع با جمع‌گرایی بالا مدیریت از طریق کاهش خوانایی گزارش‌های مالی در پی کسب نفع شخصی نباشد، که نتیجه پژوهش این را تأیید می‌کند.

مطالعات نشان می‌دهد در سازمان‌هایی که در آنها جمع‌گرایی درون گروهی بالاست احتمال رفتار فرصت‌طلبانه نیز بالا است. و انتظار است که این رفتار فرصت‌طلبانه بر خوانایی گزارش‌های مالی تأثیرگذار باشد. که نتیجه پژوهش موید همین مطلب می‌باشد.

قاطعیت می‌تواند باعث افزایش جاه‌طلبی و فرصت‌طلبی مدیر و نهایتاً تأثیر بر خوانایی گزارش‌های مالی گردد. نتیجه پژوهش نیز تأیید کننده وجود رابطه بین این دو متغیر می‌باشد. به نظر می‌رسد که در سازمان‌هایی با تساوی جنسیتی کیفیت و خوانایی صورت‌های مالی افزایش یابد. پژوهش نصیر زاده و همکاران نشان داد که مردگرایی بر کیفیت گزارش‌های مالی تأثیر گذار می‌باشد. نتیجه پژوهش نیز بیان کننده وجود رابطه معنادار بین تساوی جنسیتی و خوانایی گزارشگری مالی می‌باشد. تفکر بلند مدت مستلزم ایجاد اعتماد از طریق افزایش شفافیت در گزارش‌های مالی می‌باشد. که نتایج پژوهش نیز موید همین رابطه می‌باشد. به نظر [۲۶] در سازمان‌هایی که عملکردگرایی در آنها بالاست، رهبران سازمان اهداف جاه‌طلبانه برای سازمان تدوین می‌کنند و این موضوع باعث کاهش شفافیت و خوانایی گزارش‌های مالی می‌شود. البته در پژوهش حاضر بین این دو متغیر رابطه معناداری دیده نشد. در سازمان‌هایی با نوع دوستی بالا دنبال افزایش اعتماد هستند، موجب می‌شود این سازمان‌ها دارای گزارش‌هایی با خوانایی بالاتری باشند. که نتیجه پژوهش نیز وجود رابطه معنادار بین این متغیرها را تأیید می‌کند. با توجه به اینکه عمده ویژگی‌های فرهنگ سازمانی بر رفتارهای فرصت‌طلبانه تأثیر می‌گذارد، نتیجه این پژوهش با [۳۳، ۱۴، ۲، ۱۳] هم‌جهت می‌باشد.

پیشنهادهای و محدودیت‌ها

با توجه به اهمیت تأثیر فرهنگ سازمانی بر سیستم حسابداری شرکت‌ها به سرمایه‌گذاران، تحلیل‌گران و سرمایه‌گذاران پیشنهاد می‌شود در هنگام بررسی گزارش‌های مالی به فرهنگ سازمانی، شرکت مورد نظر توجه بیشتری نمایند. و همچنین جهت تصمیم‌گیری بهتر به اهرم مالی شرکت نیز توجه داشته باشند. محدودیت اصلی پژوهش، عدم همکاری شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران در تکمیل پرسشنامه مورد نظر می‌باشد.

فهرست منابع

۱. آراد، حامد؛ عبدالله زاده، سلام، (۱۳۹۱)؛ "بررسی نظری تأثیر فرهنگ بر رویه‌های بین‌المللی حسابداری"، فصلنامه حسابداری رسمی، ۱۸، ۳۳-۱۳.

۲. باقری ازغندی، ابوطالب؛ رضا، حصارزاده؛ عباس زاده، محمدرضا، (۱۳۹۷)؛ "خوانایی صورتهای مالی و حساسیت سرمایه گذاران به استفاده از اطلاعات حسابداری"، چشم انداز مدیریت مالی، ۳۳، ۸۷-۱۰۳.
۳. بداعی، حمید؛ بزازاده، حمیدرضا، (۱۳۸۷)، "رابطه بین مدیریت سود و کیفیت افشا"، فصلنامه مطالعات تجربی حسابداری مالی، ۱۷، ۱۱۲-۱۷۳.
۴. بنی مهد، بهمن؛ نجاتی، امیر، (۱۳۹۵)، "رابطه بین فرهنگ سازمانی و تعهد کاری حسابرسان"، پژوهش‌های حسابداری مالی و حسابرسی، ۳۰، ۱۱۹-۱۳۷.
۵. بیات، علی؛ جدیری نقاش کار، جهانگیر، (۱۳۹۹)، "بررسی ارتباط ضعف‌های با اهمیت کنترل داخلی و شواهدی از دستکاری عملکرد واقعی در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران"، تحقیقات حسابداری و حسابرسی، انجمن حسابداری ایران، ۴۷، ۱۰۱-۱۱۴.
۶. تنایی، محسن، (۱۳۹۹)، "ریسک سقوط قیمت سهام: احساسات سرمایه گذاران و نقش تعدیل‌گر مدیریت سود"، تحقیقات حسابداری و حسابرسی، انجمن حسابداری ایران، ۴۷، ۱۱۵-۱۳۲.
۷. حاجیه، زهره؛ سلطانی، مریم، (۱۳۹۳)؛ "نگرشی بر ابعاد فرهنگی حسابداری"، پژوهش حسابداری، ۱۵، ۸۳-۱۰۷.
۸. حیدری، محمد؛ طاهری آبادی، علی اصغر؛ جمشیدی نوید، بابک؛ قنبری، مهرداد، (۱۳۹۸)، "تاثیر عوامل محیطی کشورها بر پذیرش استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی"، فصلنامه حسابداری مالی، ۴۱، ۴۶-۶۹.
۹. دارابی، رویا؛ رام روز، علی رضا، (۱۳۸۹)؛ "تاثیر فرهنگ بر درک حسابداران از مفاهیم حسابداری بکار گرفته شده در استانداردهای گزارشگری مالی بین‌المللی"، پژوهشنامه حسابداری مالی و حسابرسی، ۱۱، ۱۴۳-۱۷۴.
۱۰. رضایی پیتته نوئی، یاسر؛ صفری گرایلی، مهدی و نوروزی، (۱۳۹۵)؛ "مدل بندی نقش تعدیلی حاکمیت شرکتی بر رابطه بین اعتماد اجتماعی و اجتناب مالیاتی"، فصلنامه پژوهش‌های تجربی حسابداری، ۶، ۱۱۵-۱۳۶.
۱۱. سجادی، موسی؛ رسولی، مریم؛ عباس زاده، عباس؛ علوی مجد، حمید (۱۳۹۲)؛ "روش‌های پژوهش ترکیبی"، مجله مطالعات ناتوانی، ۲، ۵۴-۶۶.
۱۲. سرهنگی، حجت، ابراهیمی، سعید؛ الهیاری ابهری، حمید، (۱۳۹۳)؛ "بررسی اثر پیچیدگی مالی بر رفتار معاملاتی سرمایه گذاران در بازار سرمایه ایران"، بورس اوراق بهادار، ۲۷، ۷۸-۵۹.
۱۳. صفری گرایلی، مهدی؛ رضایی پیتته نوئی، یاسر، (۱۳۹۷)؛ "توانایی مدیریت و خوانایی گزارشگری مالی: نظریه علامت دهی"، مجله دانش حسابداری، شماره ۲، ۱۹۱-۲۱۸.
۱۴. صفری گرایلی، مهدی؛ رضایی پیتته نوئی، یاسر، (۱۳۹۸)؛ "استراتژی تجاری و خوانایی گزارشگری مالی"، فصلنامه حسابداری مالی، ۴۲، ۱۵۰-۱۳۰.
۱۵. قدمی، محسن؛ علی نیای لاکانی، پریسا، (۱۳۹۴)؛ "بررسی رابطه فرهنگ سازمانی با استراتژی با استفاده از مدل گلوب"، مجله مدیریت توسعه و تحول، ۲۲، ۳۶-۲۹.

۱۶. محمدپور، احمد؛ صادقی، رسول؛ رضایی، مهدی، (۱۳۸۹)، "روش‌های تحقیق ترکیبی به عنوان سومین جنبش روش شناختی: مبانی نظری و اصول عملی"، جامعه‌شناسی کاربردی، ۲۱، ۷۷-۱۰۰.

۱۷. محمودآبادی، حمید؛ رجب‌دری، حسین؛ خلیفه شریفی، علی، (۱۳۹۶)، "بررسی تاثیر خطر پذیری و فرهنگ سازمانی بر سیاست بدهی، فصلنامه پژوهش‌های نوین در حسابداری و حسابرسی، ۱، ۵۰-۶۹.

۱۸. مشایخی، بیتا؛ جلالی، فرزانه، (۱۳۹۱)، "ارزش‌های فرهنگی و حاکمیت شرکتی"، مجله پژوهش‌های حسابداری مالی، ۱۴، ۵۱-۶۶.

19. Ajin,A. Danielle,S. Lakhali F(2016); "Corporate Disclosures, Information A symmetry and Stock-Market Liquidity in France", **The Journal of Applied Business Research**, 31, pp 223-238.
20. Alzoubi, E(2018); "Audit quality, debt financing, and earnings management: Evidence from Jordan", **Journal of International Accounting, Auditing and Taxation**, 30, pp 69-84.
21. Chen,H., Hua,Sh., Liu,Z, Zhang,MO(2019), "Audit fees, perceived audit risk, and the financial crisis of 2008", **Asian Review of Accounting**, 27,pp 44-57.
22. Fang,Z. Grant,L. Strang, J(2013); "An international comparison investigating the relationship between national culture and student achievement", **Asian review Accounting**, 10, pp 30-48.
23. Habib,A and Hasan,MM(2018), "Business strategies and annual report readability", **Accounting and Finance**, Forthcoming, <https://ssrn.com/abstract=3183253>.
24. Hasan,M.M(2017); "Managerial ability, annual report readability and disclosure tone", <https://ssrn.com/abstract=2957135>.
25. Hope,O. Thomas,W(2011); "Managerial empire building and firm disclosure", **Journal of Accounting Research**,46.
26. Javidan,M. House,R(2001); "Cultural Acumen for the Global Manager, Lessons from Project GLOBE", **Organizational Dynamics**, 29, pp 289-305.
27. Joy,S. Kolb,D(2009), "Are there cultural differences in learning style?", **International Journal of Intercultural Rela**,23, pp 69-85.
28. Kumar,G(2014), "Determinants of readability of financial reports of U.S.-listed Asian companies",**Asian Journal of Finance & Accounting**, 6(2).
29. Li,F(2008); "Annual report readability, current earnings, and persistence", **Journal of Accounting and Economics**, 45, pp 221-247.
30. Lim,E. K.Y., K. Chalmers, and D. Hanlon(2018). "The influence of business strategy on annual report readability", **Journal of Accounting and Public Policy**, 37,pp 65-81.
31. Lo,k. Ramos,F. Rogo,R(2017); "Earnings management and annual report readability", **Journal of Accounting and Economics**, 63, 1-25.
32. Seleim,A. Bontis,N(2009), "The relationship between culture & corruption: a cross-national study", **Journal of Intellectual Capital**, 10, pp165-184.
33. Yang(2003); "Toward holistic theory of knowledge and adult learning", **Journal Article**, 2,p 2-22.
34. Xu,Q. Fernando,G. Tam,K. Zhang,W(2019), "Financial report readability and audit fees: a simultaneous equation approach", *Managerial Auditing Journal*, Vol. ahead-of-print No. ahead-of-print

The Impact of Corporate Culture on Readability Of Financial Reports

Mohadese Riahi Nezhad (PhD)¹©

Ph.D. Of Accounting , Faculty of Accounting & Economic, Islamic Azad University,
Tehran, Iran

Afsane Tavangar (PhD)²

Assistant Professor, Faculty of Accounting & Economic ,Islamic Azad University,
Tehran, Iran

(Received: 27 July 2020; Accepted: 8 February 2021)

The existence of different cultural groups in the accounting world causes various perceptions and judgments about accounting relationships and concepts. Therefore, this research investigates the impact of Corporate Culture Characteristics on the Readability of Financial Reports among 29 companies listed on the Tehran Stock Exchange, using multi-regression analysis model during the years 2011 to 2018. Globe questionnaire was used to measure organizational culture and Foge index was used to study the readability of the financial reports. Results demonstrate futurism, gender equality, assertiveness, intra-group collectivism, out-group collectivism and altruism were significant on the readability of financial statements. Functionalism, avoidance of uncertainty, and power gap were not significant. The effect of control variable on company size was positive and non-significant and financial index was positive and significant.

Keywords: Corporate Culture, Readability of Financial Reports, Hofested Form, Fog Index.

¹ afsanehtavangar@yahoo.com © (Corresponding Author)

² riahimohadese@yahoo.com